

Päätös ympäristönsuojelumääräyksistä poikkeamisesta: Jätevesijärjestelmän vähimmäissuojaetäisyys vesistöön jätalousjätevesien käsittely pohjavesialueella

Hakija:

Hakemus:

Poikkeamista haetaan Sallan kunnan ympäristönsuojelumääräysten 7 §:n mukaisesta jätevesijärjestelmän vähimmäissuojaetäisyydestä (50 m) talousvesikaivoon ja 9 §:n mukaisesta suojetäisyydestä vesistöön (30 m) sekä 10 §:n mukaisesta talousjätevesien käsittelystä pohjavesialueella vapaa-ajan asunnon harmaiden jätevesien puhdistamiseksi kiinteistöllä 732-409-58-6.

Hakemuksen mukaan kiinteistöllä 732-409-58-6 sijaitsevalle vapaa-ajan asunnolle suunnitellaan jätevesien käsittelyjärjestelmää, jossa wc-vedet johdetaan umpisäiliöön ja harmaat jätevedet harmaavesisuodattimeen, josta ne puretaan hallitusti kiinteistön itäpuolelle rinteeseen.

Hakemuksen asemapiirroksessa harmaiden vesien purkupaikan etäisyys talousvesikaivoon on 39 metriä ja vesistöön 28 metriä. Kiinteistön uusi talousvesikaivo on sijoitettu jätevesijärjestelmää ylemmäksi kiinteistön länsipuolelle.

Kiinteistön jätevesijärjestelmä uusitaan, koska kiinteistölle rakennetaan vesikäymälä eikä nykyinen jätevesijärjestelmä riitä täyttämään ympäristönsuojelulaissa ja Sallan kunnan ympäristönsuojelumääräyksissä asetettuja puhdistusvaatimuksia. Hakemuksen mukaan jätevesien johtaminen pohjavesialueen ulkopuolelle käsiteltäviksi ei ole kiinteistön olosuhteissa teknisesti toteutettavissa ja kaikkien jätevesien kerääminen umpisäiliöön aiheuttaisi vapaa-ajankäyttöön nähden kohtuuttoman suuren tyhjennys- ja kuljetustarpeen etenkin kesällä. Vapaa-ajan asunnon keskimääräiseksi käyttöasteeksi arvioidaan kolme kuukautta vuodessa ja käyttäjämääräksi kolme henkilöä.

Kiinteistö sijaitsee Hangasselän I-luokan pohjavesialueella (vedenhankintaa varten tärkeä pohjavesialue).

Luvan hakemisen peruste ja viranomaisen toimivalta:

Sallan kunnan 15.11.2012 voimaan tulleiden ympäristönsuojelumääräysten 2. luvun 7 §:n mukaan talousjätevesien

käsittelylaitosten, maaperäkäsittelyvaihtoehtojen (imeytys- tai suodatusjärjestelmät) sekä puhdistettujen jätevesien purkupaikkojen sijoittamisessa on noudatettava seuraavia vähimmäisetäisyyksiä, kuitenkin tapauskohtaisesti huomioiden maaston muodot ja virtausolosuhteet:

Kohde:	Etäisyys vähintään:
Vedenottamo	200 m
Talousvesikaivo ja maalämpökaivo	50 m
Oja	10 m
Tontin raja	5 m
Tie suoja-alueen ulkopuolelle	

Suojakerros ylimmän pohjavesipinnan yläpuolelle:	
maasuodattamo	0,25 m
maahanimeyttämö	1 m
imeytyskaivo,- pallo tai -kuoppa	1 m

Sallan kunnan ympäristönsuojelumääräysten 9 §:n mukaan ranta-alueilla, 100 metriä keskiveden korkeuden mukaisesta rantaviivasta on noudatettava jätevesiasetuksen 4 §:n mukaisia käsittelyvaatimuksia ja

lisäksi jätevesijärjestelmän sijoittelussa on otettava huomioon se, että tulvavesi (HW50) ei pääse huuhtelemaan puhdistamattomia jätevesiä umpisäiliöstä, saostussäiliöstä tai puhdistamosta. Tarvittaessa järjestelmän on käytettävä fosforin puhdistusta.

Normaalit etäisyydet jäteveden käsittelyjärjestelmään:

Vesistö (joki, järvi, lampi tai vastaava)	30 m
Oja	10 m

Sallan kunnan ympäristönsuojelumääräysten 10 §:n mukaan I ja II –luokan pohjavesialueilla (kartta) on jätevesien maaperään imeyttäminen pääsääntöisesti kiellettyä. Jos vesihuoltolaitoksen viemäriin liittyminen ei ole mahdollista on jätevedet johdettava tiiviissä jätevesiputkessa käsiteltäväksi pohjavesialueen ulkopuolella tai varastoitava umpisäiliöön vietäväksi jätevedenpuhdistamolle. Ainoastaan vähäiset määrät pesuvesiä (esimerkiksi rantasaunan tai vaatimattoman loma-asunnon, jota ei ole varustettu vesijohdolla) voidaan imeyttää maahan, jos maaperä on siihen soveltuva jätevesiasetuksen 4 §:n mukaiset käsittelyvaatimukset täyttävällä tavalla.

Ympäristönsuojelumääräysten 34 §:n mukaan ympäristönsuojeluviranomainen voi erityisestä syystä myöntää hakemuksesta yksittäistapauksessa luvan poiketa näistä määräyksistä.

Asian vireilletulo: Hakemus on tullut vireille 10.5.2026. Hakemusta on täydennetty 16.5.2026, 18.5.2026 ja 11.7.2026.

Asian käsittely: Hakemuksesta on pyydetty Sallan kunnan terveydensuojeluviranomaisen lausunto ja kuultu alueen vesihuoltolaitosta Sallan Aluelämpö Oy:tä.

Sallan kunnan terveydensuojeluviranomainen on antanut hakemuksesta lausunnon 2.7.2026:

HAKEMUS YMPÄRISTÖNSUOJELUMÄÄRÄYKSISTÄ
POIKKEAMISEEN, [REDACTED], KIINTEISTÖ 732-409-58-6

Vapautusta Sallan kunnan ympäristönsuojelumääräyksistä poikkeamiseen haetaan kiinteistölle 732-409-58-6. Kiinteistö sijaitsee Hangasselän I-luokan vedenhankintaa varten tärkeällä pohjavesialueella. Pohjavesialueelta toimitetaan talousvettä Sallatunturin ja tarvittaessa Sallan kirkonkylän vedenjakelualueille. Lupaa poiketa haetaan ympäristönsuojelumääräysten 7 §:n mukaisesta jätevesijärjestelmän vähimmäisetäisyydestä talousvesikaivoon sekä 10 §:n mukaisesta talousvesien käsittelystä pohjavesialueella.

Kiinteistöllä on ollut kuivakäymälä, hakemuksen mukaan kaikki jäte on imeytynyt suoraan maaperään. Kuivakäymälän läheisyydessä on myös harmaavesien imeytys maaperään. Entisestä jätevesijärjestelmästä luovutaan ja vapaa-ajan-asuntoon on tarkoituksena rakentaa vesikäymälä sekä jätevesien osalta vesikäymäläjätevedet johtaa 5 000 l umpisäiliöön ja harmaat jätevedet käsitellä harmaavesipuhdistamossa ja johtaa käsitellyt jätevedet rinteeseen. Purkupaikan etäisyys on hakemuksen mukaan yli 30 m Hangasjärvestä. Kiinteistölle on tehty uusi porakaivo, josta talousvesi otetaan. Porakaivo on rakennettu alueelle, jossa on sijainnut kuivakäymälä ja harmaiden jätevesien imeytys maaperään. Kallioporakaivon syvyys on hakijan mukaan 70 m. Porakaivon ja harmaiden jätevesien käsittelypaikan etäisyydeksi on ilmoitettu n. 30 m.

Puollan poikkeamista ympäristönsuojelumääräysten 7 §:n mukaisesta jätevesijärjestelmän vähimmäisetäisyydestä (50 m) talousvesikaivoon. Vesikäymälävedet johdetaan umpisäiliöön, harmaat vedet käsitellään harmaavesipuhdistamossa.

Porakaivo on rakennettu alueelle, jossa on sijainnut toimintoja, jotka voivat aiheuttaa riskin kaivoveden laadulle. Porakaivon vesi on syytä tutkia. Talousvesi tulee täyttää Sosiaali- ja terveysministeriön

asetuksessa 401/2001 säädetyt vaatimukset. Yksittäiset kotitaloudet vastaavat itse hankkimansa talousveden laadusta ja veden hankintaan käytettävästä järjestelmästä. Lisäksi porakaivoa porattaessa on menty pohjavesivyöhykkeen läpi ja on voinut aiheuttaa muutoksia pohjaveden laatuun tai kulkeutumiseen.

Poikkeamishakemuksessa haetaan lupaa poiketa ympäristönsuojelumääräysten 10 §:n mukaisesta käsittelystä niin että, pohjavesialueella harmaat vedet käsiteltäisiin harmaavesipuhdistamossa ja puhdistetut vedet johdettaisiin rinteeseen pintavaluntana. Mikäli poikkeus 10 § määräyksestä myönnetään, puhdistetut jätevedet eivät saa valua suoraan järveen. Purkutavan ja paikan tulee olla sellainen, että se estää suoravalunnan. Tarvittaessa puhdistetuista jätevesistä tulee voida ottaa näyte. Pohjavettä ei saa pilata.

Vesikäymälävesien umpisäiliö tulee varustaa täyttymishälyttimellä.

Viemäri on sijoitettava, rakennettava ja hoidettava niin, ettei siitä aiheudu talousveden tai maaperän terveydellisen laadun huonontumista.

Sallan Aluelämpö Oy on antanut hakemuksesta muistutuksen 29.6.2026:

Hangasselän pohjavesialue on vedenhankintaa varten tärkeä 1-luokan pohjavesialue. Kiinteistö sijoittuu pohjavesialueen rajan sisäpuolelle. Koska kyseessä on 1-luokan pohjavesialue, on talousjätevesien maaperään imeyttäminen pääsääntöisesti kiellettyä Sallan ympäristönsuojelumääräyksissä, perustuen Ympäristönsuojelulain 17 §:ssä säädettyyn pohjaveden pilaamiskieltoon. Lisäksi Ympäristönsuojelulaissa 156 a § sanotaan, että kiinteistön omistajan on huolehdittava siitä, että enintään 100 metrin etäisyydellä vesistöstä tai merestä olevalla alueella tai vedenhankintakäytössä olevalla tai siihen soveltuvalla pohjavesialueella ennen vuotta 2004 voimassa olleisiin rakentamisajankohdan mukaisiin vaatimuksiin tai myönnettyyn rakennuslupaan perustuva jätevesien käsittelyjärjestelmä täyttää perustason puhdistusvaatimuksen.

Sallan ympäristönsuojelumääräyksissä on määritelty minimietäisyys jätevesien käsittelylle vedenottoista 200 m ja talousvesikaivoista 50 m. Hakemuksessa haetaan lupaa poiketa kyseisestä minimietäisyydestä ja sijoittaa talousveden porakaivo 30 m päähän kiinteistön jätevesijärjestelmästä. Etäisyysvaatimus perustuu tarpeeseen ehkäistä jätevesistä peräisin olevien mikrobien, ravinteiden ja muiden haitta-aineiden kulkeutumista pohjaveteen ja edelleen juomaveteen. Mikäli ympäristönsuojelumääräyksestä

poiketaan, kaivoveden pilaantumisriski kasvaa ja pilaantunut talousvesi voi aiheuttaa käyttäjilleen terveyshaittaa.

Hakemuksen täydennyksessä arvioidaan ympäristönsuojelumääräyksestä poikkeamisen mahdollisia riskejä aiheuttaa ympäristön pilaantumiselle vaaraa seuraavasti. Suunniteltu jätevesijärjestelmä ei normaalitilassa aiheuta vaaraa ympäristön pilaantumiselle, vaan wc-vedet johdetaan umpisäiliöön ja muut pesuvedet puhdistetaan harmaavesipuhdistamolla. Mahdollinen riski syntyy, jos pesuvesien käsittelyjärjestelmä vikaantuu. Vian sattuessa järjestelmään, niin ettei se ole toiminnassa, pesuvedet voivat purkautua rinteeseen vain saostuskaivon puhdistamina. Rinteessä harmaat vedet suodattuisivat ensin pintakasvillisuuden läpi ja sitten soraharjuun. Hakija toteaa, että koska pesuvesien määrä on pieni ja suunnitelman mukainen pesuvesien käsittelyjärjestelmä ei tarvitse sähköä, kemikaaleja eikä jatkuvasti vaihdettavaa massaa sekä se asennetaan maanpinnan alle niin, ettei se pääse pakkasilla jäätymään, on todennäköisyys ja riski pohjaveden pilaantumiselle pieni.

Erityistä huomiota tulee kiinnittää wc-jätevesien umpisäiliön toimintavarmuuteen ja sen mahdollisiin ylivuodon riskeihin. Mikäli umpisäiliö täyttyy ja vuotaa yli tai se vaurioituu, voivat jätevedet päästä maaperään ja sitä kautta pohjaveteen. Tällöin pohjaveteen kulkeutuu mm. suolistoperäisiä bakteereita ja muita jätevesien sisältämiä haitta-aineita, joilla on suuret terveysvaikutukset. Koska kyseessä on tärkeä vedenhankinnan 1-luokan pohjavesialue, pohjaveden laadun turvaamiseen on kiinnitettävä erityistä huomiota. On otettava huomioon, että soraharjun maaperä on ominaisuuksiltaan juuri sellainen, jossa haitta-aineiden imeytyminen on hyvin nopeaa. Sora ja hiekka ovat hyvin vettä läpäiseviä ja näin ollen viipymäaika pohjaveteen voi jäädä hyvinkin lyhyeksi. Mikäli 30 metrin päässä oleva porakaivo pilaantuu ja se on yhteydessä pohjaveden virtausreitteihin, epäpuhtaudet ja haitta-aineet pääsevät pahimmassa tapauksessa kulkeutumaan pohjaveteen ja riski talousveden pilaantumiselle alueella on merkittävämpi. Vesilaitos katsoo, että umpisäiliö tulisi varustaa täyttymis- ja vikahälytysjärjestelmällä. Hälytysjärjestelmän tulee ilmoittaa säiliön täyttymisestä riittävän ajoissa ennen ylivuotoriskiä sekä mahdollisista toimintahäiriöistä tai vuodoista. Säiliö suositellaan tyhjennettäväksi ennen pakkaskauden alkua, jotta jäätymisen aiheuttama rakenteiden vaurioituminen ja siitä mahdollisesti seuraavat vuodot voidaan ennaltaehkäistä. Lisäksi säiliön rakenteiden tulee olla sellaiset, että ne kestävät alueen tavanomaiset routa- ja pakkasolosuhteet.

Lopuksi on erityisen tärkeää ottaa huomioon, jos maaperään tai pohjaveteen on päässyt jätettä tai muuta ainetta, joka saattaa aiheuttaa pilaantumista, on siitä välittömästi ilmoitettava paikalliselle vesilaitokselle ja valvontaviranomaiselle

Hakijalle on antanut vastineen lausuntoon ja muistutukseen 3.7.2026:

Vastine kiinteistön 732–409–58-6 poikkeamislupahakemuksen lausuntoihin

Kiitos asiantuntevista lausunnoista!

Hakija ottaa lausunnot täysimääräisesti huomioon eli

1. Umpikaivo varustetaan täyttymis (vika) hälyttimellä.
2. Hakija on tietoinen, että jos maaperään pääsee valumaan WC-vesiä, on siitä ilmoitettava vesilaitokselle ja valvontaviranomaiselle välittömästi.
3. WC-säiliö suojataan routaa vastaan.
4. Kaivovesi tutkitaan ennen sen juomista.
5. Puhdistetun harmaaveden purkutapa toteutetaan siten että se ei valu suoraan järveen.

Asian ratkaisu:

██████████ myönnetään lupa poiketa Sallan kunnan ympäristönsuojelumääräysten 7 §:n mukaisesta jätevesijärjestelmän vähimmäissuojaetäisyydestä talousvesikaivoon ja vesistöön sekä 10 §:n mukaisesta talousjätevesien käsittelystä pohjavesialueella vapaa-ajan asunnon harmaiden jätevesien puhdistamiseksi kiinteistöllä 732-409-58-6.

Määräykset:

1. Jätevesijärjestelmän sijoittamisessa tulee noudattaa asemapiirroksessa esitettyjä etäisyyksiä.
2. Umpisäiliö tulee varustaa täyttymishälyttimellä.
3. Puhdistettujen harmaiden jätevesien purkaminen maastoon tulee toteuttaa hallitusti niin, etteivät ne pääse valumaan suoraan vesistöön. Puhdistustulosta tulee tarkkailla säännöllisesti aistinvaraisesti. Järjestelmän toiminta tulee tarvittaessa varmistaa puhdistetusta jätevedestä otettavalla näytteellä.
4. Mahdollisista jätevesijärjestelmän häiriö- ja ylivuorotilanteista, joissa puhdistamatonta jätevettä on päässyt maaperään tai pohjaveteen, tulee ilmoittaa Sallan kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle ja vesilaitokselle.
5. Järjestelmien rakentaminen tulee dokumentoida ja kiinteistöllä tulee säilyttää selvitys jätevesijärjestelmästä sekä järjestelmän käyttö- ja huolto-ohjeet (ympäristönsuojelulain (527/2014) 157 §).

Myönnetty lupa koskee vain hakemuksen mukaista talousjätevesien käsittelyä ja kuormitustilannetta. Lupa raukeaa, jos kiinteistön käyttö muuttuu siten, että kuormitus lisääntyy tai jätevesijärjestelmä uusitaan.

Perustelut:

Kyseessä on olemassa olevan rakennuksen jätevesijärjestelmän uusiminen. Kiinteistön koon vuoksi jätevesijärjestelmää ei voida käytännössä sijoittaa niin, että Sallan kunnan ympäristönsuojelumääräyksissä vaaditut suojaetäisyydet talousvesikaivoon ja vesistöön molemmat toteutuisivat. Jätevesien johtaminen pohjavesialueen ulkopuolelle käsiteltäviksi edellyttäisi jätevesien pumppaamista harjun yli noin 360 metrin päähän kiinteistölle, joka ei ole hakijan omistuksessa.

Hakemuksessa esitetty jätevesijärjestelmä täyttää Sallan kunnan ympäristönsuojelumääräyksissä ranta-alueilla vaaditun talousjätevesiasetuksen (157/2017) 4 §:n mukaisen ohjeellisen puhdistustason pilaantumiselle herkillä alueilla. Kiinteistöllä syntyvät jätevedet erilliskäsitellään ja vain harmaat jätevedet puhdistetaan ja imeytetään kiinteistöllä. Harmaiden jätevesien bakteeri- ja ravinnepitoisuus ja niistä ympäristöön aiheutuva kuormitus on jo lähtökohtaisesti käymäläjätevesiä merkittävästi alhaisempi. Kiinteistön käyttö huomioiden puhdistetuista harmaista jätevesistä ympäristöön aiheutuvan kuormituksen voidaan katsoa olevan vähäistä.

Hangasselän pohjavesialueella sijaitsee Sallan kuntapalvelimen paikkatietoaineiston perusteella hakemuksen mukaisen vapaa-ajan asunnon lisäksi vain kaksi muuta vapaa-ajan asuntoa eikä muuta asutusta tai rakennuksia. Pohjavesialueella ei siten nykyisellään muodostu talousjätevesien käsittelystä sellaista kuormitusta, jonka olisi syytä olettaa aiheuttavan muutoksia pohjaveden laatuun ja joka olisi otettava huomioon tarkasteltaessa edellytyksiä myöntää lupa harmaiden jätevesien puhdistamiseen kiinteistöllä 732-409-58-6.

Edellä esitetty ja annetut määräykset huomioiden ei ole syytä ennakkoon olettaa, että kohteen jätevesijärjestelmän suunnitelman mukainen rakentaminen ja käyttö aiheuttaisi ympäristön pilaantumista tai terveyshaittaa. Vaatimus kaikkien jätevesien keräämisestä umpisäiliöön tai niiden johtamisesta pohjavesialueen ulkopuolelle käsiteltäviksi olisi siten kohtuuton tavoiteltuun hyötyyn nähden, joten hakemuksen mukaisessa tilanteessa on perusteltua poiketa Sallan kunnan ympäristönsuojelumääräyksistä.

Poikkeamislupaharkinta on koskenut hakemuksessa kuvattua jätevesijärjestelmää ja kuormitustilannetta.

Perusteet:

Ympäristönsuojelulaki (527/2014) 202 §

Ympäristötarkastaja

290/11.01.04/2026

13.7.2026

§ 20/2026

Sallan kunnan ympäristönsuojelumääräykset (kv 15.11.2012 § 4) 7 §, 9 §, 10 § ja 34 §.

Maksu: Ympäristönsuojelumääräyksistä poikkeamista koskevasta päätöksestä peritään asian vireilletulo hetkellä voimassa olevan taksan mukainen maksu. Maksu on 215 euroa.

Maksuperuste: Koillis-Lapin ympäristöterveydenhuollon ympäristönsuojeluviranomaisen taksa Ytltk 31.3.2026 § 32, liite 1, liitteen kohta 32: Ympäristönsuojelumääräyksistä poikkeamisen käsittely, 215 euroa.

Muutoksenhaku: Päätökseen ja siitä perittävään maksuun haetaan muutosta liitteenä olevan valitusosoituksen mukaisesti.

Delegointipäätökset: Kemijärven kaupungin ympäristöterveyslautakunta YTLTK 23.01.2023 § 8.

Asian ratkaisija:
Ympäristötarkastaja
Kaisa Soppela

LIITTEET: Valitusosoitus

JAKELU: Hakija

TIEDOKSI: Kemijärven kaupungin ympäristöterveyslautakunta
Sallan kunnan terveydensuojeluviranomainen
Sallan Aluelämpö Oy